D • N
13/9 1950

Kommunismens metoder

Sedan mer än trettio år arbetar kommunistpartier under rysk ledning i alla fria stater för att förbereda det totala maktövertagandet — ett maktövertagande som innebär inte blott att kommunisterna blir härskare över alla andra folkgrupper, utan att Ryssland blir härskare över det med femte kolonnens bistånd erövrade folket. Lögn och våld har varit det utmärkande för metoden att nå maktet. Innan segern vunnits förnekar alla avsikter att införa tyranni eller ryskt styre. Under månaderna före Rysslands erövring av de baltiska staterna förklarade kommunisterna över hela världen att alla påståenden om ryska erövringsplaner var hets och förtal. Under månaderna före det totala kommunistväldets införande i Bulgarien, Polen, Tjeckoslovakien, Rumänien, Ungern och Östtyskland förklarades på samma sätt att farhågorna för en kommunistisk kränkning av friheten var påfund av borgerliga och fascister. Sedan väl den ryska erövringen eller det kommunistiska maktövertagandet ägt rum säger man att n u har friheten vunnits, den nationella likaväl som den politiska. Men efter segern används orden i en helt annan mening än förut. Under inövningens och förberedelsernas tid låtsades man med frihet och folkstyrelse mena detsamma som andra människor. Då denna teknik gjort sin tjänst blir det uppenbart att med frihet menas likriktning, koncentrationsläger och likvidrande av oliktänkande och med folkstyrelse proletariatets = det kommunistiska partiets = den av Ryssland dirigerade regeringens envälde.

I övrigt har skilda metoder begagnats. Den direkta erövringen brukades främst under krigets första tid, då Ryssland samverkade med en annan rövarstat, Tyskland, och inte hade någon anledning att genera sig. Den indirekta erövringen, då femte kolonnen i förening med rysk påtryckning använda, har varit den mest omtyckta metoden efter kriget, då det varit av värde eller rent av varit nödvändigt att så långt möjligt överskyla brotten. I alla de nyss nämnda staterna har tillvägagångssättet varit ungefär detsamma. En samlingsregering, omfattande alla eller flera partier, med nyckelpositioner för kommunisterna, har bildats under förklaring att en sådan regering behövdes för att organisera och utbygga demokratin. Inom regeringen och folket har sedan kommunisterna verkat för att bli allenarådande, dels genom att bilda enhetspartier eller folkfronter med de lättrogna och räddhågade inom alla riktningar, dels genom att anklaga oponenterna för stämplingar och omstörtningsplaner. På detta sätt, och i förening med ryskt hot, har det steg för steg lyckats att undanröja de demokratiska grupperna. Samarbetsmännen utanför kommunismen har låtat på dess löften eller fruktat för sina liv eller ansett sig kunna mildra genom eftergifter: i själva verket har de blott lyckats med några månader uppskjuta sin egen likvidering.

Ungern är ett typiskt exempel. Vid det första val efter krigets slut fick småbrukarpartiet en bestämd majoritet — 245 mandat mot 70 för kommunisterna och lika många för socialdemokratin. Under rysk påtryckning bildades dock en samlingsregering, med fyra kommunister. Efter en tid började den kommunistiske inrikesministern organisera särskilda polistrupper, småbrukarledaren Nagy, som var premiärminister, förmåddes att gå med på utsträckandet ur parlamentet av en del för förråderi anklagade medlemmar av majoritetspartiet, socialdemokraterna började också vackla under trycket. Sedan Nagy flytt och rysarna företagit en mängd häktningar genomdrevs en ny vallag till kommunisternas förmån, efter valen 1947 bildades en ny koalitionsregering med kommunister på nyckelplatserna. Ytterligare en serie aktioner mot socialdemokrater och småbrukare resulterade i den definitiva segern i maj 1949, då den s. k. folkfronten — kommunisterna i förening med de till underkastelse pressade inom andra partier — fick 94 procent av rösterna vid valet. Ett totalt kommunistväldet har införts — utan att man kan ange ett datum för förändringen eller någon speciell åtgärd som varit avgörande. Kommunisterna har alltjerat sig med den ena gruppen av skrämda och undergivna efter den andra för att med deras hjälp slå ned de tredskande — och sedan har turen kommit till nya grupper att utrensas, till dess endast en kärna av kommunister och kommunistdrängar stått kvar.

I Tjeckoslovakien gick det i huvudsak till på samma sätt, men här framstår de avgörande händelserna i klarare ljus. Vid 1946 års val fick kommunisterna 114 mandat av 300. En samlingsregering bildades med 8 kommunister av 24 medlemmar. Då det var uppenbart att kommunisterna gick tillbaka i styrka och då socialdemokratins majoritet vägrade samverkan vid de kommande valen (utsatta till i maj 1948), gick den kommunistiska ledningen i samverkan med en del socialdemokrater till aktion i februari 1948; oppositionen anklagades för kupplaner, de opponerande ministrarna utstöttes, och efter några månader var en diktatur av vanlig rysk typ helt genomförd.

Det är metoder av denna art som försvävar den svenska kommunismen. För närvarande lever den i nödtvungen isolering, men den är redo att samarbeta, i första rummet med socialdemokraterna. "Socialdemokraterna är, om de vill vara arbetarparti, beroende av kommunisterna" (Set Persson). Det samarbete, det stöd som härvid avses är emellertid blott ett medel att förbereda den samarbetsvilliges likvidering; kommunisterna skall yttrade redan Lenin, stödja socialdemokraterna, "men blott på det sätt som repet stöder den hängde". I Sverige, liksom på andra håll, har likväl socialdemokrater länge varit redo till samverkan — I hopp om tillfälliga fördelar. I tro på kommunismens lögner, i tanke på att kunna bedra bedragaren. Dessa för ögonblicket tystade anpasslingar bör, liksom väljarna, komma ihåg den svenske kommunistledarens ord: "Om man skulle försöka göra någon jämförelse för att ge en mera konkret bild av hur vi tänker oss det, så tror jag väl tan att Tjeckoslovakien skulle kunna vara ett mönster såsom man kan tänka sig att omdaningen av samhällsförhållandena skulle komma att ske i Sverige."

Samhället och kvinnorna

Ett kommunalval rör sig alltid om frågor som står husmödrarna nära. Allmänhetige eller deras nämnder och styrelser bestämmer över nya bostäders utformning, över placeringen av butiker, lekplatser och daghem, över skolbyggen och skolfrukostar, över skydd mot trafikfaroma och över de gemensamma kommunikationsmedlen. Valstatistiken visar att kvinnorna har upptäckt betydelsen av sina röster när politiken i dessa hänseenden prövas av väljarna. Gallupundersökningar klargör också att kvinnorna visst inte är så osjälvständiga i sin politiska inställning som många män velat tro — det liberala förtroendet till kvinnans duglighet och självständighet i allmänna värv har väl motsvarats av verkligheten. Samma iakttagelse bekräftas av partiernas listor, där "den enda samma kvinnan" från förr får ständigt flera kamrater.

Men det finns två viktiga områden där den gamla nedlåtande och orättvisa bedömningen av kvinnliga insatser envist dröjer sig kvar. Det ena är tjänstepolitikens och det andra beskattningens. I teorin har vi i Sverige stat och kommun numera accepterat det liberala kravet på lika rätt för kvinna och man till allmänna tjänster, men i praktiken finns det fortfarande särskilda lägavlönade "kvinnoyrken" och en särskild ofördelaktig karriär för kvinnlig personal i "blandade" förvaltningar. Endast en ständig bevakning av praxis och ett ständigt inskärpande av principen tycks här kunna leda till den fulla rättvisa som redan demokratiseringens förkämpar fann självklar. Och en rättvis beskattning av mannens och kvinnans gemensamma insatser för familjen är ett mål vars betydelse nätt och jämt börjat trängas in i det politiska medvetandet.

En anledning till att problemet alltför länge skjutits undan är naturligtvis de tekniska och finansiella komplikationerna. Att, som högern just nu gör, bara ange en principlösning och driva den utan hänsyn till dess förenlighet med andra gällande regler och andra angelägna reformkrav — det är visserligen lätt, men alldeles orluktbart. Den amerikanska metoden att låta vardera maken skatta för halva familjeinkomsten är riktig därför att den överensstämmer med civilrättens krav på ekonomisk likställdhet mellan makar. Att förverkliga denna halvering — i princip förordad av Dagens Nyheter längt före licentiat Ebon Anderssons reservation — kräver emellertid betydande omläggningar i hela skattesystemet. Det gäller att nå en hållbar avvägning mellan de fall då en familjeinkomst av viss höjd förvärvas av endast en bland makarna, av båda i gemensam rörelse och av vardera från skilda förvärvskällor. Härvid behöver också hänsyn tas till den försörjning av hushållsarbetet eller merbelastning över huvud taget som kan framkallas genom sättet för inkomstförvärvet. Sedan finns det gemensamma hushåll som inte utgör en familj i lagens mening, men bör behandlas på liknande sätt — länk på länk av delvis svårlösta problem, alla de självförsörjande kvinnor som i sitt hem värdar en mor eller annan anförvant. Slutligen måste man söka en rimlig relation mellan skattebelastning för ensamstående och familjer i olika inkomstlägen; det är ungefär lika orimligt att med högern särskilt premiera de mest välsituerades äktenskap som att bibehålla den nuvarande straffbeskattningen när två personer med goda inkomster gifter sig.

Om det inte finns några enkla och drastiska medel mot familjebeskattningens grava brister, så är det just därför desto angelägnare att kvinnorna genom sin politiska aktivitet håller reformkravet levande. På ett sätt arbetar tiden på deras sida. Orättvis lönesättning för kvinnorna och orättvis beskattning av deras insatser framkallar samma effekt på arbetsmarknaden. Bristen på kvinnlig vårdpersonal utgör redan en daglig erinran om sanningen i folkpartiets paroll: Det måste lönа sig att arbeta! Och det är en livsak för vårt folk att den parollen omsätts i politisk handling innan sjunkande produktionssiffror och försämrad service undergräver samhällstriveln och förlamar reformviljan.

Klass eller övertygelse?

I radiointervjun för en vecka sedan betonade statsministern att var och en bör rösta efter sin övertygelse. Den saken borde vara självfallen, men ändå är man tacksam då den understryks från det hållet. Ty i avgörande omfattning söker socialdemokratin fortfarande skaffa sig röster genom appeller till den s. k. klassolidariteten. Denna form av agitation innebär ett klart underkännande av väljarnas omdöme. Den utgår från att människor inte bör söka komma fram till en självständig uppfattning, utan skall känna sig som medlemmar av ett kollektiv, en massa. Att odla denna falska lojalitet i stället för att framhäva kravet på ett personligt ställningstagande är att uppfostra väljarna från, inte till demokrati.

Hela detta klasstänkande bottnar i marxistiska analyser och förutsägelser som var påtagligt misslyckade redan då de framfördes för hundra år sedan och som nu ter sig vettlösa. Vem vill på fullt allvar påstå att det svenska samhället är uppdelat i två klasser, kapitalister och proletärer eller företagare och industriarbetare? Utvecklingen har dess bättre gått i rakt motsatt riktning, en väldig utjämning har ägt rum, och denna utjämning bör fortsätta, främst genom att man så långt möjligt skapar lika utbildningsmöjligheter för alla. Bort därför med försöken att bevara det klasstänkande som verkligheten undergrävt och vars konstlade uppehållande endast tjänar agitatoriska fintet! Låt oss tänka själva och inte på kommando, inte som en exerccerande trupp! Om den maningen borde alla partier kunna vara ense.

Konstig diplomati

En vaktmästare vid amerikanska beskickningen blev häromdagen fast för bilkörning i berusat tillstånd; på grund av principen om immunitet för diplomater och deras följen ansåg sig emellertid polisen inte kunna ta blodprov på mannen. Det är — om också i ett helt annat sammanhang — samma historia som med den ryske militärattaché vilken för några veckor sedan fotograferat på förbjudna platser i skärgården, men vars filmer polisen inte fick undersöka.

Situationen är absurd, därom torde alla vara ense. Det är tvivelaktigt om okränkbarheten verkligen går så långt att polisen varit ur stånd att handla i dessa fall; att t. ex. med våld hindra en diplomat att spionera eller köra ihjäl folk är dock tillåtet, och rimligen borde inskränkanden av typen blodprov och filmundersökning då också vara försvarliga. Men under alla förhållanden bör polisen genom härvändelse till vederbörande beskickningschef söka skaffa sig tillåtelse att behandla diplomater som andra människor. Om beskickningschefen i fråga — i dessa fall de ryska och amerikanska ambassadörerna — har den otroligt dåliga smaken att vägra, så kan den allmänna opinionen med för framtiden säker effekt stämpla deras uppträdande efter förtjänst.

PRESSGRANNAR

Gestapofasoner, sade bondeförbundets representant vid måndagens radiodebatt om den socialdemokratiske intervjuarens tillfälliga att nedtysta och tala i munnen på Bertil Ohlin. Nerikes Allehanda (fp) konstaterar att inga sådana metoder — de prövades flera gånger av socialdemokraten och kommunisten omväxlande — bragte honom ur fattningen. Även de infamaste frågorna, framställda endast för att ge möjligt bringa en farlig motståndare på fall, besvarade han lugnt och snabbt.

Han hann även med att sätta in dem i sitt rätta större perspektiv. På det sättet lyckades han faktiskt modellera fram en klar bild av den sociala liberalismen och folkpartipolitiken redan under utfrågningen ... Folkpartiet, som alltid anklagas för att ha så många åsikter, och vara så löst i knuten, måste för både meningsfrände och motståndare ha avtecknat sig klarare än något av de andra partier, som haft sin ledare under samma mangling.

Socialismen har numera att möta ett alternativ, som folk börjat känna till och lärt sig att känna igen. Av det inte därför folkpartiet gått så starkt framåt och nu på allvar trycker på bromsen för klassgrinsar, socialdemokratins värn? Så ser det omslagen ut.

Socialdemokraternas huvudorgan har obegränsat utrymme när det gäller att misstänkliggöra hr Ohlin och totalt underkänna allt vad han gör. Folkpartiledaren har gått regeringspartiet på nerverna. Samtidigt stöter man sammanlagten inte under stol med att man önskar högern och bondeförbundet att framgång. Exklusiva-Kuriren (fp) menar att folkpartiet inte far illa av att allt detta så öppet demonstreras inför hela folket:

Det kan inte önska sig en bättre reklam, ett värdefullare erkännande och en bättre utgångspunkt. Det är att hoppas, att den socialdemokratiska pressen forsätter sina anfall ända fram till valdagen. Sådant bruk har nämligen aldrig förfelat sin verkan — i motsatt riktning till den avsedda.

Förklaringen till denna, stundom rent hysteriska oro är påtaglig. Över hela landet rönar folkpartiet under den pågående valrörelsen ett uttondordentligt intresse från väljarnas sida. I rikets huvudstad har det ehanen att till och med gå om socialdemokraterna. Om detta också skulle komma att inskärpa vors det något av en katastrof för socialisterna, som en riktvis och följaktligt sådan efter allt samröre, som man under Z. Höglunds ledning haft med kommunisterna, denna röda förrädare i Moskvas tjänst.

Det var rätt intressant att i radiodebatten följa högerrepresentanternas försök att "sätta" hr Ohlin på fräsen som kulturradikaler och fri-kyrkliga inom folkpartiet. Upsala Nya Tidning (fp) framhåller:

Det litet skenheliga bekymmer högerföliet gärna demonstrerar i denna fråga har ingen motsvarighet inom folkpartiets led — helt enkelt därför att ställningstaganden i livsåskådningsfrågor uppfattas som en djupt personlig sak, vilken, som hr Ohlin framhöll, bör vara höjd över den politiska polemiken. I detta ligger en sund insikt om politikens begränsning. Ingen som något känner partiets ioro över hur heller insista sig på det förtroende, som kommer partiledaren till del från skilda kretsar inom partiet. Kring de praktiska uppgifter politiken ställer kan meningarna ibland vara delade inom folkpartiet som inom andra partier, men vattendelaren följer nästan aldrig den linje som markeras av motsättningen kulturradikaler—frikyrkliga.

Gefle Dagblad (fp):

Högermannen kunde inte dölja sin besvikelse över hr Ohlins svar om värdet av de olika åskådningar som har upp folkpartiet och kände till med en ny fråga: "Anser alltså hr Ohlin att det kan ligga något värdefullt i gudsförnekelsen?" Sedan den tillfrågade i ytterligare ett par meningar utvecklat sin uppfattning om den tolerans som åtminstone enligt liberal åskådning måste finnas inom ett politiskt parti i frågor som dessa blev det tyst om saken från intervjuarens sida. Om det varit hans mening att mot bakgrunden av en gudsförnekande liberalism måla upp en tavla av högerpartiet, mmlat på den gamla kära kyrkbacken, kom han tydligen av sig genom folkpartiledarens analys av begreppen, som lika mycket var en bekännelse till tanke- och trosfriheten som en lekton i politisk takt. Finns det förresten inga "kulturradikaler" och ateister inom högerpartiet?

Högern har en specialtillverkare av småländska eller ojusta frågor i ombudsmannen Svärd — blivande senator! — och det är förstås han som har varit framme. Han gned-

DAGENS NYHETER
TEGELBACKEN, STOCKHOLM 1
Telefon: 22 40 00
Telegramadress: Dagenshetter, Postgiro 1514 (för abonnent-, nummer 1517 (för prenumeration)
Chefredaktör: Herbert Tingsten. (Träffas säkrast kl. 13.30—14.30)
Politisk huvudredaktör: Leif Ekblom.
Redaktionschef och ansvarig utgivare: Sten Hedman.
Dagens Nyheters Aktiebolag: Verkst. direktör: Helge Hedborn.
PRENUMERATIONSPRISER
A Stockholmsupplagan
Månad .. kr. 7:— Kvartal .. kr. 21:—
Halvår .. 42:— Helår .. 84:—
SÖNDAGEN-ANNONSPRISLISTA daterad 12/6 1950 tillhandahålles på begäran.
Dagens Nyheters tryckeri, Sthlm.

HYLLOR

praktiska konstruktioner för kontor arkiv bibliotek laboratorier butiker privatinredn.

Sparrings
Försäljningsavd. i
Karlavägen 89 — Stockholm Ö
Tel. 67 36 50 - 67 76 75 - 67 76 81.

"Jo, minsann, CLARK klarar det!"

— Sådana uttryck hör vi ofta från dem, som just provat en Clark-truck, och en kund vi talade med häromdagen sade: "Jag förstår inte, hur vi kunde klara oss, innan vi hade Clark."

Inom vitt skilda branscher har Clark-trucken visat sig vara en värdefull hjälp vid hantering av olika slag av gods, men, så kan också Clark utrustas med en mängd olika attachment, t. ex. för hantering av benzin- och oljefat, pappersrullar, plåt, tegel, balar, öl- och fiskkärl m. m. Att skifta från standardgafflar till något av Clarks special-attachment är i regel endast några minuters arbete för truckföraren.

Här visar vi några olika Clark-utrustningar. Det är mycket möjligt, att Ni bland dem inte finner den, som skulle passa för Ert gods, men tro därför inte att Edra godshanteringsproblem inte kan lösas med en Clark. Kontakta oss, låt oss demonstrera Clark för just det ändamål Ni behöver den.

Clark med Hi-Lo-Stack
Med denna anordning kan Ni använda Clark för stapling upp till taket både i magasin med stor höjd och i utrymmen med låg takhöjd, t. ex. järnvägsvagnar, där en vanlig gaffeltruck inte kan stapla, därför att lyftstativet stöter i taket, när lasten skall lyftas.

Clark med clamp-anordning
som med sina klämarmar gör det möjligt att hantera balar, fat etc. utan att använda pallar. Finnes i olika utföranden och med olika kapaciteter.

Clark med hydraulisk skopa
Denna skopa gräver sig in i materialet och blir bättre fylld än vanliga.

Clark med Squeezer Upender
Tömmer t. ex. tunnor och skrotlådor och kan användas vid fyllning av blandningsmaskiner, o.

Clark med Revolving Head
kan vrida godset 360°. Bilden visar en specialutförnaing för hantering av pappersrullar som tagas liggande och avlämnas stående eller tvärtom.

Clark med kranutrustning,
en utmärkt hjälp vid lastning och lossning av olika gods.

AB BYGG- OCH TRANSPORTEKONOMI
Pipersgatan 18, Stockholm. Tel. 54 09 20.

nu talar
BERTIL OHLIN
i
BROMMA
LÄROVERKS AULA
i kväll den 13 sept. kl. 20.00
OBS! Ändrad tid

Per-Martin Hamberg
frågar
(de 20 berömda frågorna)

KJELL STENSSON
ASTRID LINDGREN
JULIA CÆSAR m. fl.

ALLMÄNNA LISTAN
folkpartiet
— för allas bästa —

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.